

Språkarbeid i

Trygghet og relasjoner som «grunnmur»

En viktig forutsetning for trivsel, vennskap og læring, er at barna opplever trygghet, omsorg og gode relasjoner.

I Innføringsbarnehagen har barna et annet morsmål og kommer fra land som ofte har ulik kultur enn den norske. Mange av barna opplever frustrasjon i møte med en ny kultur og et språk som de ikke forstår. I tillegg har mange opplevd traumatiske opplevelser som følge av flukt eller krig. Dette kan føre til utfordringer med å gå inn i gode relasjoner.

Et viktig mål for Innføringsbarnehagen er at barna skal oppleve trygghet og positivt samspill med barn og voksne. Samtidig er vi opptatt av å legge til rette for at barna skal lære norsk språk og barnekultur. Når barn og ansatte ikke har felles språk er det spesielt viktig å være bevisst egen bruk av kroppsspråk og i tillegg være sensitiv til andres kroppsspråk. Vi må lære barna ord og begreper slik at de kan forstå og gi uttrykk for sine følelser, tanker og behov. Dermed blir fokus på temaet «Vennskap og følelser» viktig.

«Vi skal bade barnet i språk» Vi setter ord på det barnet gjør og opplever. Vi bruker kroppsspråket, konkrete og bilder på veggen for at barna lettere skal forstå og selv gjøre seg forstått.

Fokusord: Avdelingene velger fokusord for hver uke eller måned. Hensikten med fokusord er gjentakelse av begreper og er viktig for barns språkutvikling. Avdelingene kan med fordel ha samme fokusord i perioder, noe som kan avtales etter hvert.

Førstehåndserfaring: Barn lærer forttere språk når begreper er knyttet til opplevelser som er lystbetont og gir mening. Vi ønsker at barna skal bli kjent med det norske språket i naturlige situasjoner der de kan ta i bruk flest mulig sanser. Ved blant annet å gå på turer i skog og mark, besøke bondegård, utforske sjølivet langs stranden vil barna kunne lære ord og begreper i naturlige situasjoner. Disse felles opplevelsene vil bidra til å gi barna felles begreper og et felles lekerepertoar, og gi dem mulighet til å kommunisere verbalt med hverandre i lek.

Musikk, sang, bevegelse, rytme og dans er noe de fleste barn er glad i og kan fungere som et felles språk før barnet mestrer norsk språket. Ifølge Nora Kulset bidrar sang til økt trivsel, tilknytning, empati, vennskap og til å redusere stress. Når vi synger får barna øvet seg på språket. Vi kan synges før vi kan snakke og språket blir ifølge Nora Kulset på den måten «lurt» inn i hjernen.

Morsmålets betydning: Det å høre eventyr, bøker og fokusord først på eget morsmål har stor betydning for mestring av andrespråket (norsk). For å oppnå dette vil vi ha et tett samarbeid med de flerspråklige assistentene. Foreldrene bør også involveres i vårt temaarbeid, ved for eksempel å gi ut fokusordene med bilder, eventyr på morsmålet eller annet. Fokusordene bør også henges opp på avdelingene.

Felles erfaringer og lek: Barna som begynner hos oss kjenner ikke hverandre fra før og har ulik erfaringsbakgrunn. Gjennom gode opplevelser sammen kan barna bli kjent og utvikle felles begreper og lekerepertoar. Vi kan ta bilder av felles opplevelser og snakke om det vi har opplevd sammen. Den voksne hjelper og støtter barna i lek. Vi velger fokusord innenfor ulike leketemaer (doktorlek, tannlege, butikk, mor-far-barn, m.m.)

Den gode samtalen: Etersom barna ikke mestrer norsk språket godt nok blir det viktig at vi er sensitive til barnets signaler, behov og interesser. Derfor setter vi ord på det barnet er opptatt av og bygger videre på dette. Vi setter ord på barnets følelser. Det er viktig å se, lytte til og bruke tid på hvert enkelt barn.

De flerspråklige assistentene bør fokusere på den gode samtalen sammen med barna. De kan utveksle informasjon og reflektere over aktuelle temaer og fokusord som avdelingen jobber med. De kan snakke sammen om hvordan barnet har det, hva barnet liker å gjøre og hva barnet har gjort hjemme.

Utforskning av skriftspråket og metaspråklig bevissthet: Vi har fokus på de språkene som er representert i barnehagen og synliggjør disse skriftspråkene. Det kan være nyttig å samarbeide med foreldrene om dette. Aktiviteter til erfaring med tekst;

- Skrive ned ord sammen med barnet, lystbetont og i lek
- Notere på papiret det barnet forteller om det hun/han har tegnet
- Leke butikk og skrive skilt, handleliste, kvittering, lage bankkort og penger sammen med barna.
- Når vi leser bøker, kan vi synliggjøre teksten.

Litteratur og dialogisk lesing:

Vi ønsker at barna skal få en god opplevelse i bruk av bøker/litteratur. Derfor bruker vi bilder og konkrete for at barna lettere skal forstå hva boken eller eventyret handler om. Det er viktig med mye gjentakelse for at barna lettere skal lære og forstå ordene og handlingen.

I dialogisk lesing bruker vi bøker med bilder som utgangspunkt for interaksjon mellom barn og voksne. Hovedfokuset er ikke på lesing i seg selv, men den gjensidige samtalen mellom den voksne og barnet. En avdeling kan jobbe med en bok eller et eventyr over en lang periode og velger da ut noen fokusord å jobbe med.

KROPPEN

Fokusord:

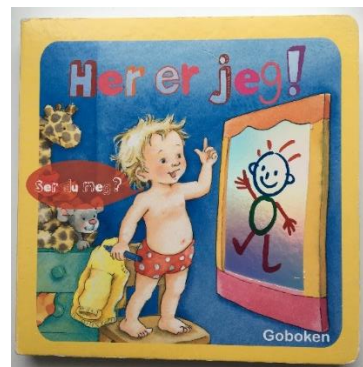
Lett: Hode, mage, hånd, fot, tå/tær, øye, nese, munn, øre

Middels: Kropp, arm, finger, ansikt, skulder, albue, kne, lår, rygg, rumpe, tiss

Varm/kald, fryse, vondt, sulten, tørst

Litteratur, eventyr:

Eventyret om «Gutten som hadde vondt»

Sanger, Rim og regler:

«Hode skulder kne og tå»

«Øye, øye, nese munn»

«Buggi, Buggi»

«Hendene på hodet, tralalalala, hendene på magen
tralalala, hendene på.....»

«Tommelfinger, tommelfinger.....»

Forslag til aktiviteter:

Hermelek: Ta på og benevne ulike kroppsdeler

Ta bilder av barna og henge opp

Tegne kroppen

Fot og håndavtrykk

Doktorlek

Sanse aktiviteter:

Massasje. Den voksne masserer, eller barn masserer barn

Smake, lukte på mat

Smake på varm og kald grøt (Gullhår og de tre bjørnene)

Sansekassen med musikk

Lyttelek (gjette hvilken lyd de hører)

Ha varmt og kaldt vann i ballonger, kjenne på.

MEG SELV OG MIN FAMILIE

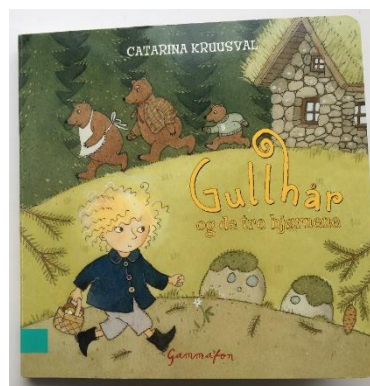
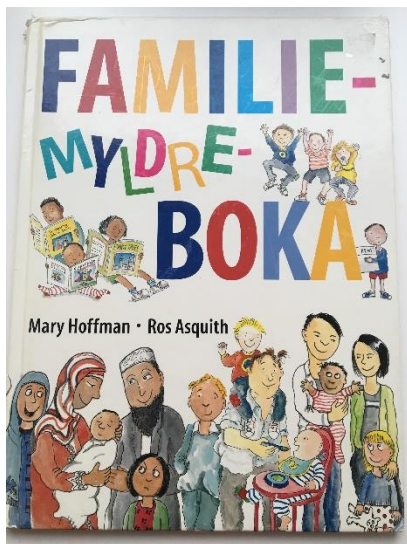
Fokusord:

Lett: gutt, jente, pappa, mamma, toalett, potte, hus

Middels: søster bror, dame, mann, hjem, bestemor, bestefar

Stue, kjøkken, soverom, stol, bord, sofa, kjøleskap, komfyr

Litteratur, eventyr:

Sanger, Rim og regler:

God morgen alle sammen

Navnesang; Hei, hei, hei jeg heter....., hei hei hei hva heter du?

«Alle killebukkene på haugen sprang»

Aktiviteter:

Lage min bok med bilder av meg selv og familien

Ukens barn

Lage hus med bilde av familien, onkler, besteforeldre, huset, soverommet

Plakat fra barnets hjemland. Foreldrene velger ut bildene.

Familielek: Mor, far, barn

Dramatisere eventyret Gullhår og de tre bjørnene

Lek i kjøkken og dukkekroken.

Lek med dukkehus, møbler

DYR

Fokusord:

Lett: Hund, katt, ku, lam, gris, and, hest, mus, fugl, geitebukk, geitekillling og bjørn

Middels: Kalv, okse, frosek, rev, bjørn, ulv, villsvin, hare, hane, ugle

Eventyr, litteratur

Sanger, rim og regler

Bjørnen sover

«Der satt to katter på et bord»

«Alle killebukkene på haugen sprang»

Pose med dyr; Barna får ta et dyr fram etter tur. Vi benevner, etterligner og synger om dyret.

«Med krøllet hale og nesevis»

«Fola, fola blakken»

«Bæ, bæ lille lam»

«Melkeku du og du...»

«M Æ sa en liten grønn frosk...»

«Vov, vov, vov, kan du si meg hvem jeg er...»

«Haren uti gresset satt og sov...»

Aktiviteter:

Lotto om dyr

Kims lek med dyr

Mimelek. Lage dyrelyder, barna kan peke på dyret

Play dou - lage dyr

Besøke bondegård

FØLELSER OG VENNSKAP

Fokusord:

Lett: Glad, lei, sint, redd, gråte, le, krangle, trøste, min, din, kan jeg få? stopp, ferdig

Middels: Venner/venner, Unnskyld jeg mente det ikke, Kan jeg bli med? dele, samarbeid, hjelpe, vil du være med, det var ikke med vilje

Eventyr, litteratur:

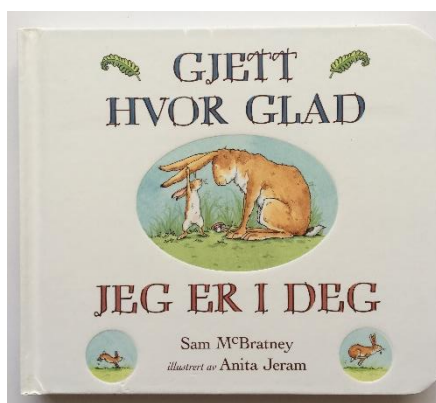
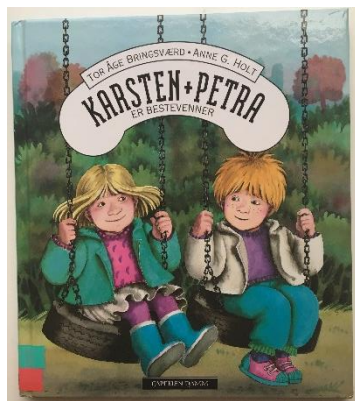
Vennebøkene

Løven og musen

De tre bukkene Bruse

Sanger, rim og regler

Sang/regle:

«Snille doktor pillemann»

«Smil til dine gode venner

«Alle killebukkene»

Tipp og topp er gode venner

«Er du veldig glad og vet det, ja så klapp..»

«Den som deler, den som deler, gjør den andre glad»

Aktiviteter:

Rollespill

Ordensbarn

Felles prosjekt; f.eks : «lage» butikk

Vise følelsene og kikke i speil

Bilde av barn som viser ulike følelser

De eldste hjelper de yngste; måltid, garderobe

TALL, FORM OG FARGE

Fokusord:

Lett:

Størrelse: **stor, liten**

Tallrekken: **1-3**

Middels:

Størrelse: **stor, liten, større, mindre, lav, høy**

Preposisjoner: **over, under, ved siden av, bak, foran, mellom, på, først, sist**

Tallrekken: **1-10**

Farge:

Lett: **Rød, blå, grønn, gul**

Middels: **Rød, blå, grønn, gul, Lilla, svart, rosa, Orange, brun, grå**

Form:

Middels: **Rund form, firkantet form, trekantet form**

Eventyr, litteratur:

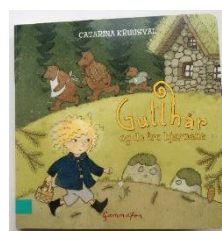
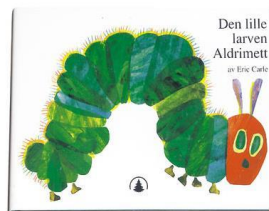
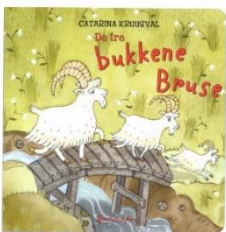
«Gullhår og de tre bjørnene» (plassering, størrelse og antall)

«De tre bukkene Bruse» (antall, størrelse)

«Geitekillingen som kunne telle til 10» (telling 1-10, plassering, størrelse)

«Den lille Larven Aldrimett» (telling, farge)

«Se min kjole» (farge)

Sanger og regler:

«Reven er en hønsetyv»

Sang:

«Larven Aldri Mett»

Aktiviteter:

Henge opp tallrekke på vegg (på morsmålet i tillegg)

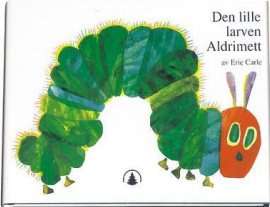
Henge opp alfabetet (på morsmålet i tillegg)

Prosjekt butikklek

Hinderløype med fokus på bruk av preposisjoner

<p>Klær</p>	
<p>Jakke Bukse Genser Strømpebukse Strømper Truse T-skjorte Kjole Regntøy Dress Sko, støvler</p>	<p>Benevne i garderobesituasjonen Påkledningssang</p> <p>Tema «meg selv og familien»</p> <p>Magnetfigurer jente/gutt med klær</p> <p>Lotto</p>
<p>Mat</p>	
<p>Tallerken Kopp, glass Kniv Gaffel Skje</p> <p>Frukt Påleggssorter vi har på bordet under måltid</p>	<p>Fokus på å benevne pålegg/mat under måltidet Bilde av pålegg på vegg med ordet på morsmålet</p> <p>Ordensbarn</p> <p>Prosjekt; butikklek Kafe, restaurant</p> <p>«Larven Aldri mett»</p>

MINE NOTATER:

